

Małe tablice

– jaki wynik badania?

Marcin Barankiewicz
radca prawny
prezes zarządu PISKP

Temat jednorzędowych tablic rejestracyjnych o pomniejszonych wymiarach był już wielokrotnie poruszany na łamach miesięcznika. Tego typu tablice zostały wprowadzone z myślą o właścicielach pojazdów pochodzących np. z USA, czy Japonii, które mają mniejsze wymiary miejsca konstrukcyjnie przeznaczonego do umieszczenia tablicy rejestracyjnej, co z kolei uniemożliwia zamontowanie tam tradycyjnych tablic o zwykłych wymiarach.

Z różnych przyczyn, czasem trudnych do wytłumaczenia, małe tablice stały się obiektem pożądanym właścicieli pojazdów, które mają pełnowymiarowe miejsce do umieszczenia zwykłych tablic. Ustawodawca nie przewidział żadnego mechanizmu blokującego przy wydawaniu małych tablic, odwołując się do głosu rozsądku kierowców, wierząc, że o małe tablice będą wnioskowali tylko Ci, którzy ich rzeczywiście potrzebują (ze względu na zmniejszone wymiary miejsca do umieszczenia tablicy rejestracyjnej). Stało się jednak inaczej. Pojawił się także problem. Małe tablice mają mniejszą liczbę znaków, co oznacza, że szybciej wyczerpie się dostępna pula. Tym samym może ich zabraknąć dla tych, którzy obiektywnie ich potrzebują.

Zmiana ustawy PORD

Przez ponad dwa lata kierowcy z organami kontroli ruchu drogowego, przy pośrednim udziale diagnostów, bawili się kotka i myszkę. Policja bardzo często zatrzymywała dowód rejestracyjny pojazdu, na którym były zamontowane małe tablice w miejscu o zwykłych wymiarach, kierując pojazd na dodatkowe badanie techniczne po zatrzymaniu dowodu rejestracyjnego. Tyle tylko, że diagności mieli związane ręce, ponieważ przepisy nie zabraniały montowania takich tablic w zwykłe miejsca. Sprawdzali, czy tablice są legalizowane, a samo badanie kończyło się wynikiem pozytywnym. Także podczas okresowego badania technicznego nie było podstaw do wyniku negatywnego w przypadku zamontowania małych tablic w zwykłym miejscu. Z ostrożności wielu diagnostów wpisywało do zaświadczenia o przeprowadzonym badaniu technicznym w takiej sytuacji usterkę drobną, która sygnalizowała dostrzeżenie problemu, ale nic więcej nie mogli zrobić ponad poinformowaniem kierowcy, że powinien mieć zamontowane zwykłe tablice, a nie zmniejszone.

Sytuacja zmieniła się 4 grudnia 2020 r. Wtedy to kolejna nowelizacja ustawy „Prawo o ruchu drogowym”

(zmiana wynikająca z DzU z 2020 r., poz. 1517) dodała do art. 60 ust. 1 nowy pkt 3b) następującej treści: *umieszczenia na pojeździe jednorzędowych zmniejszonych tablic rejestracyjnych, jeżeli pojazd nie posiada zmniejszonych wymiarów miejsca konstrukcyjnie przeznaczonego do umieszczenia tablicy rejestracyjnej*. Oczywiście art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. (DzU z 2021 r., poz. 450 z późn. zm.) „Prawo o ruchu drogowym” stanowi o tym, czego się zabrania. Zatem od grudnia zeszłego roku nowa norma prawna zabrania umieszczania na pojeździe jednorzędowych zmniejszonych tablic rejestracyjnych, jeżeli pojazd nie ma zmniejszonych wymiarów miejsca konstrukcyjnie przeznaczonego do umieszczenia tablicy rejestracyjnej. W ślad za zmianami w ustawie, nie wprowadzono zmian do rozporządzenia ministra transportu, budownictwa i gospodarki morskiej (DzU z 2012 r., poz. 776, z późn. zm.) w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów oraz wzorów dokumentów stosowanych przy tych badaniach, zwłaszcza w załączniku nr 1, który określa wymagania dotyczące kontroli oraz wytyczne dotyczące oceny usterek podczas przeprowadzania okresowego badania technicznego pojazdu.

W punkcie 0.1 dotyczącym tablic rejestracyjnych zostały określone następujące usterki:

- a) *Brak tablicy/tablic lub jej/ich mocowanie grozi odpadnięciem.*
- b) *Brakujące elementy numeru rejestracyjnego lub tablica nieczytelna.*

Przypominamy, że członkowie Izby mogą zwracać się do radców o pomoc prawną w związku z prowadzeniem SKP oraz przy rozstrzygnięciu sporów z organami administracji publicznej. Mecenas Marcin Barankiewicz jest dostępny dla członków PISKP od poniedziałku do piątku w godzinach 8-16 pod nr. tel. 22/811-26-06, natomiast mecenas Rafał Szczerbicki ma dyżur w Izbie w każdy wtorek w godzinach 8-16. Konsultacje te są bezpłatne.

- c) *Tablica niezgodna z dokumentami lub danymi pojazdu.*
- d) *Tablice rejestracyjne nielegalizowane.*
- e) *Ozdobienie tablic rejestracyjnych.*
- f) *Brak nalepki kontrolnej, o ile jest wymagana.*
- g) *Nieprawidłowe oznaczenie znakiem PL lub umieszczony na pojeździe znak określający inne państwo niż to, w którym pojazd został zarejestrowany.*
- h) *Nieprawidłowe oznaczenie pojazdu przeznaczonego konstrukcyjnie do przewozu osób niepełnosprawnych.*
- i) *Miejsce przewidziane do umieszczenia tablic rejestracyjnych nie spełnia wymagań określonych w załączniku nr 5 do rozporządzenia o warunkach technicznych.*

Nie została określona usterka odzwierciedlająca zakaz ustawowy, polegająca na umieszczeniu na pojeździe jednorzędowych zmniejszonych tablic rejestracyjnych w przypadku, gdy pojazd nie ma zmniejszonych wymiarów miejsca konstrukcyjnie przeznaczonego do umieszczenia tablicy. Co prawda pod tabelą I w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów znajduje się uwaga nr 2, następującej treści: *Wykaz czynności oraz metody i kryteria oceny stanu technicznego pojazdów nie wyczerpują wszystkich możliwych przypadków niesprawności.* Dlatego, moim zdaniem, od momentu pojawienia się zakazu ustawowego, a ustawa zgodnie z hierarchią aktów prawnych określoną w Konstytucji RP ma pierwszeństwo przed rozporządzeniem, diagności mieli podstawę do tego, żeby zakwestionować stan techniczny pojazdu w sytuacji, gdy małe tablice były umieszczone, jeśli pojazd nie miał zmniejszonych wymiarów miejsca konstrukcyjnie przeznaczonego do umieszczenia tablicy, i zakończyć badanie wynikiem negatywnym (niezależnie czy chodzi o badanie okresowe, czy dodatkowe po zatrzymaniu dowodu rejestracyjnego).

Pomimo wprowadzenia zakazu ustawowego, a także mimo że ustawa ma pierwszeństwo przed rozporządzeniem, wielu diagnostów miało wątpliwości, jak postąpić z pojazdem, który ma zamontowane małe tablice w zwykłych miejscach. W związku z licznymi zapytaniami kierowanymi do biura Izby w tej sprawie, a także w celu wyjaśnienia wątpliwości, zdecydowaliśmy się zadać ustawodawcy, czyli ministrowi infrastruktury, następujące pytania:

1. Jaki wynik badania technicznego powinien uzyskać pojazd w przypadku, gdy ma zamontowaną jednorzędową tablicę rejestracyjną o pomniejszych wymiarach w miejscu konstrukcyjnie do tego nieprzeznaczonym?
2. Czy diagnosta powinien w zaświadczeniu o przeprowadzonym badaniu technicznym wpisać usterkę? Jeżeli tak, to jaka powinna być jej treść i rodzaj (UD, UI, USZ)?
3. Czy Ministerstwo Infrastruktury zamierza wprowadzić zmiany w rozporządzeniu w sprawie zakresu i sposobu przeprowadzania badań technicznych pojazdów, będące konsekwencją wprowadzenia do ustawy zakazu określonego w art. 60 ust. 1 pkt 3b?

Stanowisko Ministerstwa Infrastruktury

Ministerstwo Infrastruktury w swojej odpowiedzi na pytania skierowane przez Izbę, sygnatura pisma DTD-7.4400.18.2021, wskazało, że rozporządzenie w sprawie warunków technicznych pojazdów załącznik nr 5, dla pojazdów kategorii M, N, O, dopuszcza zmniejszone wymiary miejsca konstrukcyjnie przeznaczonego do umieszczenia tablicy rejestracyjnej, o ile takie miejsce zostało przewidziane przez producenta pojazdu i umożliwia umieszczenie na pojeździe jednorzędowej zmniejszonej tablicy rejestracyjnej. Podniesiono także, że właściciel pojazdu – wnioskując o jego rejestrację i wydanie jednorzędowych tablic rejestracyjnych – składa oświadczenie, że w pojeździe są zmniejszone wymiary miejsca konstrukcyjnie przeznaczonego do umieszczenia tablic. W grudniu zeszłego roku wprowadzono zakaz ustawy (przytoczony wyżej), który jest podstawą do zatrzymania dowodu rejestracyjnego np. przez Policję. Resort wskazuje także, że przeprowadzając badanie techniczne pojazdu, należy sprawdzić, czy pojazd odpowiada warunkom technicznym określonym m.in. w ustawie „Prawo o ruchu drogowym”, rozporządzeniu ministra infrastruktury w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz rozporządzeniu ministra infrastruktury i budownictwa w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów oraz wymagań dla tablic rejestracyjnych, a procedura badań zawiera uwagę, że wykaz czynności oraz metody i kryteria oceny stanu technicznego pojazdów nie wyczerpują wszystkich możliwych niesprawności. Diagnosta powinien także sprawdzić, czy tablice rejestracyjne są prawidłowo oświetlone, zwłaszcza zmniejszone tablice, jeżeli pojazd nie ma zmniejszonych wymiarów miejsca do ich umieszczenia. Jeśli strumień światła nie pada na całą powierzchnię tablicy, będzie to stanowiło usterkę istotną. W konkluzji swojego stanowiska resort infrastruktury wskazuje, że: *w przypadku umieszczenia na pojeździe jednorzędowych zmniejszonych tablic rejestracyjnych, jeżeli pojazd nie posiada zmniejszonych wymiarów miejsca konstrukcyjnie przeznaczonego do umieszczenia tablicy rejestracyjnej, pojazd powinien otrzymać negatywny wynik badania technicznego. W zaświadczeniu o przeprowadzonym badaniu technicznym w miejscu przeznaczonym na uwagi powinna znaleźć się adnotacja, że powodem wyniku negatywnego jest jednorzędowa zmniejszona tablica rejestracyjna.*

Stanowisko resortu jest zbieżne z tym, co przedstawiłem w pierwszej części artykułu. Jeśli został wprowadzony zakaz ustawowy, a rozporządzenie wykonawcze nie zostało dostosowane do brzmienia ustawy, należy stosować ustawę. Liczę też na to, że pismo Ministerstwa Infrastruktury wyjaśni wątpliwości, jak należy postąpić podczas badania technicznego pojazdu z zamontowaną jednorzędową tablicą rejestracyjną o pomniejszych wymiarach w miejscu konstrukcyjnie do tego nieprzeznaczonym. Wynik takiego badania powinien być negatywny. ■